

MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC
SOLUTIONS
INNOVATION PEDAGOGICAL TECHNOLOGIES ASOSIDA
DARS LARNI TASHKIL QILISH

Pardayeva Umida Ulmas qizi

Andijon davlat chet tillari instituti

Roman-german va slavyan tillari fakulteti

Nemis tili nazariyasi va amaliyoti kafedrası

Filologiya va tillarni o'qitish nemis tili yo'nalishi

301-guruh talabasi

Durdona Isamutdinova

Ilmiy maslahatchi:

Annotatsiya: Ushbu maqolada innovatsion pedagogik texnologiyalar asosida darslarni tashkil qilish, ta'lim jarayonini samarali va interaktiv qilishga qaratilgan yangi usul va yondashuvlarni o'z ichiga oladi. Ushbu texnologiyalar yordamida o'quvchilarning faol ishtiroki ta'minlanadi, dars materiallari ko'proq vizual va audio uslublarda taqdim etiladi, shuningdek, o'quvchilarning mustaqil fikrlash va ijodiy yondashuvlari rivojlantiriladi. Innovatsion metodlar o'qituvchilarga darsni individual va guruhli ishlar orqali tashkil etish, shuningdek, turli xil elektron resurslar va multimedia vositalaridan samarali foydalanishni ta'minlaydi. Bu jarayon o'quvchilarning o'rgatishdan ko'ra o'z-o'zini o'rganish qobiliyatini rivojlantirishga yo'naltirilgan.

Kalit so'zlar: innovatsion pedagogik texnologiyalar, interaktiv ta'lim, darsni tashkil qilish, o'quvchilarning faol ishtiroki, multimedia vositalari, mustaqil fikrlash, ijodiy yondashuv, elektron resurslar, guruhli ishlar, o'z-o'zini o'rganish.

Abstract: Organization of lessons based on innovative pedagogical technologies includes new methods and approaches aimed at making the educational process effective and interactive. With the help of these technologies, active participation of students is ensured, lesson materials are presented in more visual and audio styles, and students' independent thinking and creative approaches are developed. Innovative methods provide teachers with the organization of lessons through individual and group work, as well as effective use of various electronic resources and multimedia tools. This process is aimed at developing students' self-learning abilities rather than teaching.

Key words: innovative pedagogical technologies, interactive education, lesson organization, active participation of students, multimedia tools, independent thinking, creative approach, electronic resources, group work, self-study.

Аннотация: Организация занятий на основе инновационных педагогических технологий включает в себя новые методы и подходы, направленные на то, чтобы сделать учебный процесс эффективным и интерактивным. С помощью этих

технологий обеспечивается активное участие учащихся, материалы урока подаются в более визуальном и аудиостилиях, развивается самостоятельное мышление и творческий подход учащихся. Инновационные методы обеспечивают преподавателям организацию уроков посредством индивидуальной и групповой работы, а также эффективное использование различных электронных ресурсов и мультимедийных инструментов. Этот процесс направлен на развитие способностей учащихся к самообучению, а не на преподавание.

Ключевые слова: *инновационные педагогические технологии, интерактивное образование, организация урока, активное участие учащихся, мультимедийные средства, самостоятельное мышление, творческий подход, электронные ресурсы, групповая работа, самостоятельная работа.*

Innovatsion pedagogik texnologiya asosida darslarni tashkil qilish — bu ta'lim jarayonini samarali va zamonaviy usullar bilan tashkil etish maqsadida yangi pedagogik texnologiyalardan foydalanishdir. Innovatsion pedagogik texnologiyalar ta'limni yangi yondashuvlar, interaktiv metodlar, raqamli vositalar va o'quvchi markazli tizim asosida takomillashtirishni ko'zlaydi. Bunday texnologiyalar yordamida o'quvchilarning o'rganish jarayoni nafaqat samaraliroq, balki qiziqarli va motivatsion bo'lishi mumkin.

Innovatsion pedagogik texnologiyalarning asosiy xususiyatlari:

1. **Interaktivlik:** Innovatsion texnologiyalar o'qituvchilarni va o'quvchilarni faol hamkorlikka undaydi. Dars jarayonida o'quvchilar faqat tinglovchi bo'lmay, balki muhokamalar, guruh ishlari, qo'shimcha materiallar bilan ishlash orqali o'z bilimlarini mustahkamlashadi.

2. **Texnologiya va raqamli vositalardan foydalanish:** Kompyuterlar, smartfonlar, interaktiv doskalar, ta'lim platformalari (masalan, Moodle, Google Classroom) va boshqa raqamli vositalar o'quvchilarga darsni yanada qiziqarli va samarali qilishda yordam beradi. Bu vositalar yordamida o'quvchilar masofaviy ta'limni osonlik bilan olishlari mumkin.

3. **O'quvchi markazli yondashuv:** Innovatsion pedagogik texnologiyalar o'qitishni o'quvchining ehtiyojlari va qiziqishlariga asoslaydi. Darslar shunday tashkil etiladi, ular o'quvchining o'zini o'rganish jarayonida faol qatnashishini ta'minlaydi. O'quvchilar mustaqil fikrlash, muammoni hal qilish va kreativ yondashuvlarni rivojlantirish imkoniyatiga ega bo'lishadi.

4. **Maqsadli va tizimli yondashuv:** Innovatsion pedagogik texnologiya asosida darslarni tashkil qilishda, har bir dars o'ziga xos maqsadga erishishni ko'zlaydi. Darslar rejalashtirilganda, o'quvchilarning bilish jarayonlari, ularning ehtiyojlari va bilim darajalari hisobga olinadi.

Innovatsion pedagogik texnologiyalarni dars jarayoniga tatbiq etish usullari:

1. **Blended learning (Aralash ta'lim):** Bu usulda an'anaviy darslar va onlayn materiallar birgalikda ishlatiladi. O'quvchilar uyda yoki darsdan tashqari vaqtida elektron

MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS

resurslardan (video darslar, testlar, forumlar) foydalanadilar va darslarda ularni muhokama qilishadi. Bu metod o'quvchilarga o'z vaqtini boshqarish imkonini beradi.

2. **Flipped classroom (Aylanma dars):** Bu yondashuvda o'quvchilar yangi materialni mustaqil ravishda o'rganadilar (masalan, videolar orqali), dars davomida esa ularni amaliyotga tatbiq etish, savollar va muammolarni yechish bilan shug'ullanishadi. Bu usul o'quvchilarga o'z bilimlarini mustahkamlash va chuqurroq anglash imkonini beradi.

3. **GAMIFICATION (O'yinlashtirish):** O'quv jarayonini o'yin shaklida tashkil qilish orqali, o'quvchilarni faol jalb qilish va motivatsiya berish mumkin. Masalan, darslarda o'yin elementlari, musobaqalar yoki mukofotlar tizimi orqali o'quvchilarni o'rganishga undash mumkin.

4. **Kollaborativ ta'lim:** Innovatsion pedagogik texnologiyalar o'quvchilarni guruhlarda ishlashga undaydi. Bu usulda o'quvchilar o'zaro hamkorlikda bilim olishadi, bir-birlariga yordam berishadi, fikr almashishadi va umumiy maqsadga erishish uchun jamoa sifatida ishlashadi.

5. **Proyekt asosida ta'lim:** O'quvchilar o'zlarini qiziqtirgan, ijtimoiy yoki ilmiy ahamiyatga ega bo'lgan loyihalarda ishlash orqali haqiqiy hayotdagi muammolarni yechishga o'rganishadi. Bu yondashuv o'quvchilarga analitik fikrlash, ijodkorlik va muammolarni hal qilish ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi.

Innovatsion pedagogik texnologiyalarning afzalliklari:

- **O'quvchilarning motivatsiyasini oshirish:** Interaktiv va qiziqarli metodlar o'quvchilarning o'rganishga bo'lgan ishtiyoqini oshiradi.
- **Bilimlarni chuqurroq anglash:** O'quvchilar materialni faqat o'qib chiqish emas, balki amaliyotda qo'llash orqali chuqurroq o'rganadilar.
- **O'zini-o'zi rivojlantirish:** Mustaqil ish va mas'uliyat orqali o'quvchilarda o'zini rivojlantirish va o'z vaqtini boshqarish ko'nikmalari shakllanadi.
- **Bilimning mustahkamligi:** Innovatsion texnologiyalar yordamida o'quvchilar ko'proq amaliyot o'rgandilar, bu esa olingan bilimlarni yanada mustahkam qiladi.

Innovatsion pedagogik texnologiyalarni qo'llashda e'tibor berish kerak bo'lgan jihatlar:

- **Infrastrukturaviy imkoniyatlar:** Texnologiyalarni samarali qo'llash uchun zarur infratuzilma (kompyuterlar, internet va boshqalar) mavjud bo'lishi kerak.
- **O'qituvchilarning tayyorligi:** Innovatsion pedagogik texnologiyalarni muvaffaqiyatli qo'llash uchun o'qituvchilar zamonaviy texnologiyalarni yaxshi bilishi va ulardan samarali foydalanish qobiliyatiga ega bo'lishi kerak.
- **O'quvchilarning texnologik savodxonligi:** O'quvchilarni yangi texnologiyalar bilan tanishtirish va ularga qanday foydalanishni o'rgatish muhimdir.
- Pedagogik innovatsiyalab samaradorligining o'lchovi sifatida optimallik o'qituvchi va o'quvchilarning kafolatlangan natijaga erishishi uchun kuch-quyyat sarflashlarini

MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS

taqozo etadi. Turli o'qituvchilar va o'quvchilar o'zlarining shaxsiy pedagogik hamda o'quv faoliyatlari jarayonida turlicha darajadagi samaradorlikka erishadilar. Xuddi mana shuning o'zi pedagogik innovatsiyalarning optimallik darajasini belgilaydi. Innovatsion usullarning eng muhim belgisi sifatida natijalanganlik o'qituvchi faoliyatida ijobiy yutuqlarga erishilgandagina namoyon bo'ladi. O'lchovlardagi texnologiklik, kuzatuvchanlik, natijalarning qayd etilganligi o'qitishning yangi usullari, metodlarini baholash orqali namoyon bo'ladi. Mazkur o'lchovning ahamiyatli jihati shaxs, uning idroki va tushunchalarini shakllantirishning bir butunligida namoyon bo'ladi. Shu munosabat bilan innovatsion jarayonni ilmiy g'oyani amaliy foydalanish bosqichiga olib chiqish va shu bilan bog'liq ijtimoiy pedagogik muhitdagi o'zgarishlarni amalga oshirish jarayoni deb hisoblash mumkin. G'oyalarning innovatsiyaga aylanishini ta'minlaydigan va bu jarayonni boshqarish tizimini shakllantiradigan faoliyat bu innovatsion faoliyatdir. Innovatsiya jarayoni rivojlanish bosqichlarining yana bir o'ziga xos xususiyati mavjud. Pedagogik tajribada pedagogik innovatsiyalarni ijodiy qo'llash alohida o'qituvchilar ish faoliyatining boshlang'ich bosqichida namoyon bo'ladi. Mazkur innovatsiyalar tajribasi sinovdan o'tkazilib, ob'ektiv baholangandan so'ng ommaviy tarzda qo'llash uchun taqdim etiladi. Keng ommalashgan, ijobiy natijalarga erishish imkonini beradigan innovatsion usullardan foydalangan holda o'qituvchilarning kreativ funksiyalarini rivojlantirish maqsadga muvofiq hisoblanadi. Pedagogik innovatsiyalarni baholash mezonlarini bilish o'qituvchining pedagogik ijodning rangbarang shakllarini o'zlashtirishi uchun qulay sharoit yaratadi. P

Shunday qilib, innovatsion pedagogik texnologiyalar darslarni yanada samarali, interaktiv va qiziqarli qilishda muhim ahamiyatga ega. O'quvchilarning bilim olish jarayoni faqat an'anaviy metodlar bilan cheklanmaydi, balki zamonaviy texnologiyalar orqali ularning qiziqishini oshirish, interaktivlikni kuchaytirish va mustaqil o'rganish ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. "Pedagogika" (P. Ya. Galperin, 2000)
2. "Pedagogik texnologiyalar: nazariyasi va amaliyoti" (V. I. Kolesnik, 2007):
3. "Pedagogik innovatsiyalar va ularning ta'lim tizimidagi o'rni" (T. M. Raxmatullaeva, 2015)
4. "O'yinlashtirish va interaktiv ta'lim texnologiyalari" (S. M. Petrov, 2015)

